

ISSN:1306-3111
e-Journal of New World Sciences Academy
2009, Volume: 4, Number: 3, Article Number: 1B0007

MEDICAL SCIENCES

Received: October 2008
Accepted: June 2009
Series : 1B
ISSN : 1308-7312
© 2009 www.newwsa.com

**Ali Güneş, Selma Koluvaçık
Gülşen Güneş, Rukuye Aylaz**
Inonu University
ggunes@inonu.edu.tr
Malatya-Turkey

MALATYA'DA ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN CİNSELLİKLE İLGİLİ TUTUM VE DAVRANIŞLARI

ÖZET

Bu çalışma, Malatya'da üniversite öğrencilerinin cinsellikle ilgili tutumları ve davranışlarını saptamak amacıyla planlanmıştır. Cinsellik hakkında bilgi kaynakları, erkek öğrenciler için en çok internet, kız öğrenciler için ise anne veya kız kardestir. Kızların %74.5'i, erkeklerin %49.6'sı evlilik öncesi cinsel ilişkiye karşıdır. Öğrencilerin evlilik öncesi cinsel davranışları incelenmiştir. Erkeklerin %42.1'inin, kızların %7.8'inin ($p<0.05$), birinci sınıf öğrencilerinin %19.6'sının, dördüncü sınıf öğrencilerinin %32.7'sinin, tüm öğrencilerin %27.1'inin cinsel ilişki deneyimi olmuştur. Cinsel deneyimi olanların %55.7'si son ilişkilerinde kontraseptif bir method kullanmıştır. Üniversite öğrencilerinin cinsel davranış ve tutumlarında cinsiyetlerine göre farklılık saptanmıştır. Erkek öğrencilerde cinsel ilişki sıklığı yüksek olmasına rağmen, kontraseptif yöntem kullanımı düşük bulunmuştur. Üniversite öğrencileri eğitimleri süresince kontrasepsiyon konusunda daha fazla bilgilendirilmelidirler. Bunun için "akran eğitim modeliyle" gençlerin eğitimi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Cinsel Deneyim, Davranışlar, Üniversite Öğrencileri, Malatya, Cinsellik

SEXUAL ATTITUDES AND BEHAVIORS AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN MALATYA ABSTRACT

This research was carried out in order to investigate the attitudes and behaviors of the students on sexuality in Inonu University, Malatya. The research was done with 1202 students, 56.2% of them were boys and 43.8% of them were girls. Information sources of students were mostly "internet" among boys, mostly "mother and sisters" among girls. The 74.5% of the girls and 49.6% of the boys are against to the sexual intercourse before marriage. Pre-marital sexual behaviors of students was identified in our study. It was detected that 42.1% of boys, 7.8% of girls ($p<0.05$) 19.6% of first grade, 32.7% of fourth grade students ($p<0.05$) and 27.1% of all the students have experienced sexual intercourse. The 55.7% of the students with the experience of sexual intercourse used contraceptive method during their last sexual intercourse. Gender differences exist in the sexual attitudes and behaviors of university students. While pre-marital sexual intercourse is high, using contraceptive method is low among boys. The students should receive more information about contraception during their university education. For example "peer education model" were suggested.

Keywords: Youth, Sexual Experience, Attitudes, University Students, Malatya, Sexual

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Adolesan dönemi çocukluktan, ergenliğe geçiş dönemi olarak kabul edilmektedir. Adolesan dönem, fiziksel, psikolojik ve sosyal olgunlaşma süreçlerini içeren bir dönemdir. Bu süreç içinde, fiziksel büyümesinin yanı sıra cinsel ve psikososyal değişimler, gençlerin davranışlarını da belirler. Tüm Dünya'da ilk cinsel ilişki yaşı giderek azalmakta, buna bağlı olarak da adolesan gebelikleri giderek artmaktadır. Adolesan gebeliklerinin önlenmesi ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların önlenmesi bir halk sağlığı sorunudur. Puberteye giriş ile artan cinselliğe olan ilgi, gençlerin genellikle bu konudaki eksik bilgileriyle cinsel yaşama başlamalarına neden olmaktadır [1 ve 2]. Adolesan/gençler; bilgi eksikliği, üreme sağlığı hizmetlerinin yetersizliği ve gebeliği önleyici yöntem kullanımının azlığı gibi nedenlerden dolayı erken yaşta cinsel ilişki, erken yaşta evlilik, erken yaşta doğurganlık, istenmeyen gebelik, isteyerek düşük ve cinsel yolla bulaşan hastalık gibi sorunlar yaşamaktadırlar. Kız ve erkekler sağlık koşullarının iyileşmesi nedeniyle daha erken yaşta puberteye ulaşmaktadırlar. Puberte yaşının düşmesi, gençlerde cinsel aktivitenin daha erken yaşta başlamasına neden olmaktadır. Ayrıca pek çok toplumda evlilik yaşının yükselmesi nedeniyle, adolesanların cinsel olgunluğa ulaşması ile evliliği arasındaki süre uzamaktadır. Bu da adolesanların/gençlerin evlilik öncesi cinsel ilişkiye girme ve bunların getireceği risklerle karşılaşma olasılığını artırmaktadır [3, 4 ve 5]

Ülkelerin sosyal ve kültürel yapılarının farklılığına bağlı olarak, erkek ve kadınların cinsel yaşama başlama yaşları da değişmektedir. Erkek ve kadınların evlilik öncesi cinsel ilişkide bulunma davranışı toplumun sosyal yapısı, kültürel özellikleri, din ve gelenekleri gibi birçok değişkenle önemli ölçüde ilişkilidir. Genel olarak gelişmiş ülkelerde cinsel aktivite yaşı erken, gençlerin gebeliği önleyici yöntem kullanım yüzdesi oldukça düşük, cinsel yolla bulaşan hastalıkların görülme sıklığı ve isteyerek düşük hızı yüksektir. Gelişmekte olan ülkelerde ise evlilik öncesi cinsel ilişki seyrek olmasına karşılık, erken evlilik davranışı yüksektir. Gelişmiş ülkelerde ilk cinsel ilişki yaşı düşmekte, 16 yaş öncesi cinselliği yaşayan adolesanların yüzdesi artmaktadır [5]

Ülkemizde yapılan çalışmaların sonuçlarına göre, üniversitede okuyan erkek öğrencilerin yaklaşık %36'sı aktif cinsel yaşamı olduğunu ve ortalama ilk cinsel ilişki yaşının erkeklerde 17, kızlarda ise 19 olduğunu göstermektedir [6 ve 7]. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan başka bir çalışmada da erkek öğrencilerin %13'ünün cinsel ilişkide bulunduğu bildirilmektedir [6] 2003 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'na göre 15-19 yaş grubunun %15.5'i, 20-24 yaş grubunun %60.7'si cinsel deneyim yaşamıştır [9].

2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

2003 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'na göre 15-19 yaş grubunun %15.5'i, 20-24 yaş grubunun %60.7'si cinsel deneyim yaşamıştır [9]. Tüm Dünya'da ilk cinsel ilişki yaşı giderek azalmakta, buna bağlı olarak da adolesan gebelikleri giderek artmaktadır. Adolesan gebeliklerinin önlenmesi ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların önlenmesi bakımından Üniversite gençliğinin cinsellik konusunda tutumları ve davranışlarını tespit etmek gençlere yönelik verilmesi gereken hizmetler için yol gösterici olacaktır.

3. MATERYAL VE METOD (MATERIAL AND METHOD)

Araştırmanın evrenini, 2005-2006 Eğitim-Öğretim Yılı'nın Bahar Döneminde İnönü Üniversitesi'nin sağlıkla ilgili olmayan bölümlerine devam eden 1. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu kapsama;

Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 534, Fen-Edebiyat Fakültesi'nde öğrenim gören 316, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören 182 ve Mühendislik Fakültesi'nde öğrenim gören 170 öğrenci olmak üzere toplam 1237 öğrenci örnekleme alınmıştır. Bu evrenden; ($\alpha = 0.01$) yanılma düzeyi, ($d = \%3$ 'lük) sapma ve $N \times t^2 \times p \times q/d^2 \times (N-1) + t^2 \times p \times q$ formülü ile minimum örneklem büyüklüğü bulunmuş ve tabakalı örnekleme yöntemi ile seçilen örneklem üzerinden araştırma yürütülmüştür.

Bu araştırma, kesitsel (cross-sectional) nitelikte bir araştırmadır. Araştırmaya katılım oranı %97.1'dir. Araştırmada öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri, alışkanlıkları, aile yapısı ve anne babalarının durumu, cinsel ilişki ve risk algılayışı ile ilgili bilgileri ve düşüncelerini sorgulamak için 24 sorudan oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Araştırmada kullanılacak anket soruları hazırlanırken; başlıca Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından desteklenen ve Hacettepe Üniversitesi'nin Hacettepe ve Dicle Üniversitesi öğrencilerinde yaptığı "Adolesanların/Gençlerin Cinsel ve Üreme Sağlığını Etkileyen Faktörler" Projesinden, Türkiye'de sekiz üniversitede yapılan "Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin adolesan dönemdeki bilgi ve yaşam tarzlarının belirlenmesi" projesinden ve literatürden yararlanılmıştır [6, 7, 8 ve 10].

Anketleri uygulamak için Rektörlükten yazılı izin alınmış, bölümlerdeki hocalardan randevu alınarak gidilmiş, sınıflarda gerekli açıklamalar yapıp, sözlü olarak izin alındıktan sonra anketler öğrencilere sınıflarında ve gözlem altında uygulanmıştır. Öğrenciler anketleri kapalı zarflara koyarak teslim etmişlerdir. Çalışma için Etik Kuruldan onay alınmıştır. Anket formu uygulandıktan sonra, verilerin analizi araştırmacılar tarafından SPSS istatistik paket programı kullanılarak yapıldı. Verilerin analizinde Ki-kare Testi kullanıldı.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Araştırmaya eğitim, fen edebiyat, mühendislik ve iktisadi ve idari bilimler fakültesinde okuyan 1202 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin yaş ortalaması $21,57 \pm 2,24$ 'dür. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin %56.2'si erkek, %43.8'i kız öğrencidir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre bazı sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı
(Table 1. Some sociodemographic characterization according to gender of students)

Özellik	Erkek		Kız		Toplam	
	n	% ¹	n	% ¹	n	% ¹
Yaş Grubu*						
15-19	104	15.5	130	24.8	234	19.6
20-24	484	72.3	372	70.9	856	71.7
25+	81	12.1	23	4.4	104	8.7
Medeni durum						
Evli	18	2.7	18	3.4	36	3.0
Bekar	650	96.2	499	94.9	1149	95.6
Diğer	8	1.2	9	1.7	17	1.4
Aile tipi						
Çekirdek	588	89.8	463	91.9	1051	90.7
Geniş	67	10.2	41	8.1	108	9.3

¹ sütun yüzdesi

* $p < 0.05$

Tablo 1'de araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre bazı sosyo-demografik özellikleri verilmiştir. Tüm öğrencilerin %71.7'si 20-24 yaş arasındadır, %3'ü evlidir, %95.6'sı bekar ve %90.7'i çekirdek tip aileden gelmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre cinsellik konusundaki bilgi kaynaklarının dağılımı
(Table 2. Information sources about sexuality according to gender of students)

Özellik	Erkek		Kadın		Toplam	
	n	% ¹	n	% ¹	n	% ¹
Cinsellik konusundaki bilgi kaynakları						
Gazete ve dergi	313	67.3	234	64.3	547	66.0
Kitap/ansiklopedi	229	49.2	172	47.4	401	48.4
Televizyon/radyo	191	41.1	134	36.9	325	39.3
Telefon hattı	8	1.7	2	0.6	10	1.2
Anne/baba*	59	12.7	107	29.5	166	20.0
Kız/erkek kardeş*	54	11.6	72	19.8	126	15.2
Diğer akrabalar	36	7.7	26	7.2	62	7.5
Arkadaşlar	253	54.4	198	54.5	451	54.5
Okul	106	22.8	100	27.5	206	24.9
Video/kaset*	132	28.4	10	2.8	142	17.1
İnternet*	177	38.1	49	13.5	226	27.3

*p<0.05

¹ sütun yüzdesi

Tablo 2'de öğrencilerin cinsellikle bilgi kaynaklarının dağılımı verilmiştir. Öğrencilerin %66.0'ı kaynak olarak "gazete ve dergiler" cevabını vermiştir. Bunu %54.5 ile "arkadaşlar", %48.4 ile "kitap/ansiklopedi", %39.3 ile "televizyon ve radyo" izlemektedir. Kız öğrencilerin %29.5'i "anne ve babasından", %19.8'i "kız ya da erkek kardeşinden" bilgi alırken; erkek öğrencilerin %12.7'i bu konuda "anne ve babasına", %11.6'ı "kız ya da erkek kardeşine" başvurmuştur. Erkek öğrencilerin %28.4'ü "video/kaset" ve %38.1'i "internetten" yararlanırken; kız öğrencilerin %2.8'i "video/kaset", %13.5'i "internetten" bilgi almaktadır.

Tablo 3. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre bir birliktelikte cinselliğin neleri kapsadığı ile ilgili düşüncelerinin dağılımı

(Table 3. Expectations about sexuality on their flirtations of students)

Özellik	Erkek		Kız		Toplam	
	n	% ¹	n	% ¹	n	% ¹
Birliktelikte cinselliğin kapsamı						
El ele tutuşmak/öpüşmek*	192	28.7	197	38.9	389	33.1
Dokunmak/okşamak	152	22.7	93	18.4	245	20.9
Cinsel Birleşmeyle sonuçlanmayan ilişki	162	24.2	105	20.8	267	22.7
Cinsel Birleşmeyle sonuçlanan ilişki*	358	53.5	152	30.0	510	43.4
Diğer	72	10.8	73	14.4	145	12.3

¹ sütun yüzdesi

*p<0.05

Tablo 3'de öğrencilerin bir birliktelikte yaşanacak cinselliğin kapsamına ilişkin düşünceleri verilmiştir. Kız öğrencilerin %38.9'u, erkek öğrencilerin %28.7'i "el ele tutuşmak ve öpüşmek"; kız öğrencilerin %30.0'ı, erkek öğrencilerin %53.5'i "birleşmeyle sonuçlanan ilişki" cevabını vermiştir (p<0.05).

Araştırmaya katılan öğrencilere flört ettikleri kız ya da erkek arkadaşları olup olmadığı Erkek öğrencilerin %72.2'si kız arkadaşı olduğunu, kız öğrencilerin %66.3'ü de erkek arkadaşı olduğunu belirtmiştir. Cinsiyetler arasındaki fark kız/erkek arkadaşına sahip olma bakımından anlamlı bulunmuştur.

Öğrencilere kız/erkek arkadaşlarıyla cinsellik hakkında konuşup konuşmadıkları sorulduğunda; erkek öğrencilerin %65.8'i, kız öğrencilerin ise %54.3'ü "evet" cevabını vermiştir. Cinsiyetler arasındaki fark arkadaşla "cinsellik hakkında konuşma" bakımından anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4. Araştırmaya katılan öğrencilerin bazı özelliklerine göre şimdiye kadar cinsel ilişki deneyimlerinin olup olmadığının dağılımı
(Table 4. Sexual intercourse experiences of students)

	Cinsel İlişki Deneyimi			
	Evet		Hayır	
Fakülte	n	% ¹	n	% ¹
Eğitim	139	26.1	394	73.9
Fen-Edebiyat	73	23.5	238	76.5
Mühendislik	57	33.5	113	66.5
İktisat	55	30.2	127	69.8
Cinsiyet*				
Erkek	283	42.1	390	57.9
Kız	41	7.8	482	92.2
Sınıf*				
1.sınıf	100	19.6	410	80.4
4.sınıf	224	32.7	462	67.3
Yaş grupları*				
15-19	22	9.4	213	90.6
20-24	238	27.8	617	72.2
25+	64	61.2	42	38.8

¹ satır yüzdesi

*p<0.05

Araştırmaya katılan öğrencilerin fakültelerine göre cinsel ilişki deneyimleri araştırılmıştır. Mühendislik fakültesi öğrencilerinin %33.5'i, iktisat fakültesi öğrencilerinin %30.2'si, eğitim fakültesi öğrencilerinin %26.1'i ve fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin %23.5'i cinsel ilişki deneyimlerinin olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin %27.1'i cinsel ilişki deneyimi olduğunu ifade ederken, %72.9'u cinsel ilişki deneyimi olmadığını belirtmiştir

Araştırma kapsamındaki erkek öğrencilerin %42.1'nin, kız öğrencilerin %7.8'nin cinsel ilişki deneyimi vardır (p<0.05). Tüm öğrenciler içinde %27.1'nin cinsel ilişki deneyimi vardır. Öğrencilerin sınıflarına göre cinsel ilişki deneyimleri değerlendirildiğinde; 1. sınıf öğrencilerinin %19.6'sı, 4. sınıf öğrencilerinin ise %32.7'sinin cinsel ilişki deneyimi olduğu bulunmuştur. 1. sınıf öğrencilerinin %80.4'ü, 4. sınıf öğrencilerinin %67.3'ü cinsel ilişki deneyimi olmadığını belirtmiştir (p<0.05).

15-19 yaş grubundaki öğrencilerin %9.4'ü, 20-24 yaş grubunda %27.8'i ve 25 yaş ve üzeri öğrencilerde ise %61.2'si cinsel ilişki deneyimleri olduğunu belirtirken; 15-19 yaş grubunda %90.6'sı, 20-24 yaş grubunda %72.2'si, 25 yaş ve üzerinde %38.8 öğrenci cinsel ilişki

deneyimi olmadığını belirtmiştir. Yaş gruplarına göre cinsel ilişki deneyimi arasındaki fark anlamlı bulunmuştur.

Tablo 5. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre son cinsel ilişkilerinde kontraseptif yöntem kullanma durumlarının dağılımı

(Table 5. Using contraception method on their last intercourse of Students)

Metod kullanma*	Erkek		Kız		Toplam	
	n	% ¹	n	% ¹	n	% ¹
Evet	146	53.1	30	73.2	176	55.7
Hayır	117	42.5	11	26.8	128	40.5
Hatırlamıyorum	12	4.4			12	3.8
Toplam ²	275	87.0	41	13.0	316	100

¹ sütun yüzdesi

satır toplamı

* p<0.05

Araştırmaya katılan öğrencilerin son cinsel ilişkilerinde kontraseptif yöntem kullanma durumlarına bakıldığında; erkek öğrencilerin %53.1'i kız öğrencilerin %73.2'si bir yöntem kullandığını belirtirken, erkek öğrencilerin %42.5'i kullanmadığını ve %4.4'ü de hatırlamadığını, kız öğrencilerin ise %26.8'i bir yöntem kullanmadığını belirtmiştir.

Öğrencilerin %55.7'sinin bir yöntem kullandığı, %40.5'inin ise kullanmadığı saptanmıştır. Cinsiyet ile son cinsel ilişkilerinde kontraseptif kullanma arasındaki fark anlamlı bulunmuştur.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre son cinsel ilişkilerinde kullandıkları kontraseptiflerin dağılımına bakıldığında; erkeklerin %83.6'sı prezervatif, %15.8'i geri çekme yöntemini kullanırken, kızların %36.7'si prezervatif, %26.7'si geri çekme ve %23.3'ü de hap ve iğne kullandıklarını belirtmiştir. Kullanılan yöntemler arasında hap, prezervatif ve iğne ile cinsiyet arasındaki fark anlamlı bulunmuştur.

Tablo 6. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre güvenli cinsel ilişkiden ne anladıklarının dağılımı

(Table 6. Opinions of students about safe sexuality)

Özellik	Erkek		Kız		Toplam ¹	
	n	% ¹	n	% ¹	n	% ¹
Güvenli cinsel ilişki						
Cinsel ilişkide bulunmamak	52	7.8	33	6.4	85	7.2
Tek eşlilik*	334	49.9	360	69.8	694	58.6
Prezervatif kullanmak*	303	45.3	97	18.8	400	33.8
Gebeliğin olmaması*	63	9.4	30	5.8	93	7.8
CYBH dan korunmak	427	63.8	322	62.4	749	63.2
Gebeliği önleyici yöntemleri kullanmak	162	24.2	118	22.9	280	23.6

¹ sütun yüzdesi

*p<0.05

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre "güvenli cinsel ilişkiden" ne anladıklarının dağılımına bakıldığında; tüm öğrencilerin %63.2'i güvenli cinsel ilişkiyi "cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunmak" olarak belirtmiştir. Kız öğrencilerin %69.8'i, erkek öğrencilerin %49.9'u "tek eşlilik"; erkek öğrencilerin %45.3'ü, kız öğrencilerin %18.8'i "prezervatif kullanmak"; erkek öğrencilerin %9.4'ü, kız öğrencilerin %5.8'i "gebeliğin olmaması" cevabını vermiştir. Öğrencilerin "güvenli cinsel ilişki" tanımlarındaki "tek eşlilik" ve

"prezervatif kullanma" cevaplarında cinsiyetler arasındaki fark anlamlı bulunmuştur.

Tablo 7. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre evli olmadan cinsel ilişkide bulunma konusundaki düşüncelerinin dağılımı
(Table 7. Opinions of students about sexual intercourse before married)

Özellik	Erkek		Kız		Toplam	
	n	% ¹	n	% ¹	n	% ¹
Evli olmadan cinsel ilişkide bulunma*						
Kesinlikle karşıyım	335	49.6	391	74.5	726	60.4
Olabilir	221	32.7	106	20.2	327	27.2
Olmalıdır, çünkü cinsel ilişki birlikteliğin bir parçasıdır	120	17.8	28	5.3	148	12.3

¹ sütun yüzdesi

*p<0.05

Öğrencilerin evlilik öncesi cinsel ilişkide bulunma konusundaki düşüncelerinin dağılımına bakıldığında, kız öğrencilerin %74.5'i evlilik öncesi cinsel ilişkiye "kesinlikle karşıyım", %20.2'i "olabilir" cevabı vermiştir. Erkek öğrencilerin %49.6'sı "kesinlikle karşıyım", %32.7'i "olabilir" ve %17.8'i de "olmalıdır" cevabını vermiştir. Cinsiyetler arasındaki fark "evli olmadan cinsel ilişkide bulunma" bakımından anlamlı bulunmuştur.

Tablo 8. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre evlilik öncesi istenmeyen gebelik durumunda ne yapılması gerektiği konusundaki düşüncelerinin dağılımı

(Table 8. Opinions of students about in case of pregnancy before married)

Özellik	Erkek		Kız		Toplam	
	n	% ¹	n	% ¹	n	% ¹
İstenmeyen gebelik durumunda yapılacaklar						
Kürtaj yaptırılmalı	170	25.3	117	22.4	287	24.0
Evlenilmeli*	301	44.8	284	54.4	585	49.0
İlişki bitirilmeli	14	2.1	4	0.8	18	1.5
Gebelik devam ettirilmeli	205	30.5	35	27.6	98	29.3
Diğer	63	9.4	35	6.7	98	8.2

¹ sütun yüzdesi

*p<0.05

Öğrencilerin evlilik öncesi istenmeyen gebelik durumunda ne yapılması gerektiği ile ilgili düşüncelerine bakıldığında, %49.0'ı böyle bir durumda "evlenilmeli" diye belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin %54.4.'ü "evlenilmeli", %22.4'ü "kürtaj yaptırılmalı", %27.6'sı "gebelik devam ettirilmeli" şeklinde cevap verirken; erkek öğrencilerin %44.8'i "evlenilmeli", %30.5'i "gebelik devam ettirilmeli", %25.3'ü de "kürtaj yaptırılmalı" diye cevap vermiştir. "Evlenilmeli" fikrine katılma bakımından cinsiyetler arası fark anlamlı bulunmuştur. Öğrencilerin %87.3'ü gebelikten korunma konusunda her iki tarafında sorumlu olduğunu belirtmiştir.

5. TARTIŞMA (DISCUSSION)

2005-2006 öğretim yılında, İnönü Üniversitesi kampüsünde yapılan araştırmanın kapsamına eğitim, fen edebiyat, iktisat ve mühendislik fakültesinin 1. ve 4. sınıf öğrencilerinden 1202 öğrenci alınmıştır.

Öğrencilerin %3'ünün evli, %95.6'sının bekar olduğu bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin, %90.7'si çekirdek tip aileden gelmiştir. Öğrencilerin çekirdek tip ailede yaşıyor olmaları, ebeveynleriyle cinsellik konusunda daha çok konuşma imkanına sahip olabileceklerini düşündürürken, öğrencilerin anne babadan bilgilenme düzeyleri düşük bulunmuştur. Buna neden olarak aile yapısının hala geleneksel özelliği taşıması ve ataerkil özelliğini koruması, cinsellik gibi konuların ailede konuşulmasının ayıp karşılanacağı, ebeveynlerin bu konuda yeterli bilgiye sahip olmaması düşünülebilir.

Araştırmanın bulgularına göre bilgi kaynakları ve cinsiyet arasında fark vardır. Erkek öğrenciler kaynak olarak "interneti" daha çok kullanırken, kız öğrenciler "anne baba" ve "kız kardeşi" tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Araştırmada, gençlerin bir birliktelikte cinselliğin neleri kapsayacağına ilişkin düşünceleri araştırılmıştır. Erkek öğrencilerin yarısından fazlasının (%53.5) bir birliktelikte cinselliği, "birleşmeyle sonuçlanan ilişki" olarak yaşamak istediği, kız öğrencilerin cinselliği ilk sırada "el ele tutuşmak/öpüşmek" şeklinde istedikleri saptanmıştır.

Sekiz üniversitede yapılan araştırma sonuçlarına göre, erkekler cinselliği "el ele tutuşmak, öpüşmek", "dokunmak/okşamak", "cinsel birleşmeyle sonlanan ilişki" ve cinsel birleşmeyle sonlanmayan ilişki" olarak hepsini birlikte yaşamak isterken, kızlar ise cinselliği, ilk sırada "el ele tutuşmak/öpüşmek", sonra "dokunmak/okşamak", "cinsel birleşmeyle sonlanan ve sonlanmayan ilişki" olarak yaşamak istediklerini belirtmişlerdir [8]. Hacettepe ve Dicle Üniversitesi'nde yapılan çalışmada da benzer sonuçlar bulunmuştur [6]. Yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında; erkekler için birliktelikte cinsel ilişki ön planda olup, kız arkadaşlarıyla cinsel temasta bulunmak isterler. Kızlar ise "cinsel teması" evlilikte yaşanacak bir olgu olarak görmektedirler. Bu nedenle cinselliği birlikteliklerinde daha çok tensel temas olarak yaşamak istemektedirler. Bu cinsiyetler arası fark normal bir durumdur. Bu durum, başka birçok kültürde olduğu gibi bizim kültürümüzün doğal bir parçasıdır.

Araştırma kapsamındaki gençlerin cinsiyetlerine, sınıflarına, fakültelerine ve yaşlarına göre şimdiye kadar cinsel ilişki deneyimlerinin olup olmadığının dağılımına bakıldığında; erkek öğrencilerin %42.1'inin, kız öğrencilerin ise %7.8'inin evlilik öncesi cinsel ilişki yaşadığı saptanmıştır. Fakültele göre bakıldığında; mühendislik ve iktisat fakültesi öğrencilerinin üçte birinin, eğitim ve fen-edebiyat fakültesi öğrencilerinin ise dörtte birinin cinsel ilişki deneyimi olduğu saptanmıştır. Dördüncü sınıf öğrencilerinde, birinci sınıf öğrencilerine göre daha yüksektir. Yaş ve sınıf ilerledikçe cinsel ilişki oranının artmış olması beklenen bir durumdur.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin, %95.6'sının bekar olduğuna bakılırsa gençlerin evlilik öncesi cinsel ilişki deneyimlerinin oranı yüksek bulunmuştur. Erken yaşta ve evlilik öncesi yaşanan cinsel ilişkinin gençler için pek çok riski vardır. Bu riskler; istenmeyen gebelik, isteyerek düşük, birden çok cinsel partneri olanlarda cinsel yolla bulaşan hastalıklar sayılabilir. Cinsel ilişkide bulunan kız öğrencilerin oranı erkek öğrencilerden çok daha azdır. Tüm toplumlarda erkeklerin ilk cinsel ilişki yaşı kadınlara göre daha düşüktür. Genç erkekler, cinsel deneyimin cesaretlendirildiği ve onaylandığı kültürlerde cinsel ilişkilerini erken yaşayabilirler, genç kızlar ise, kızlar için bekaretin önemli olduğu kültürel normlar nedeniyle evlilik öncesi cinsel ilişkiye karşıdır.

Bu konuda yapılan diğer çalışmalar, gelişmiş ülkelerde, Afrika'da ve Karayip'lerde evlilik öncesi cinsel ilişkinin fazla

olduğunu, Asya, Latin Amerika ve Orta Doğu'da evlilik öncesi cinsel ilişki nispeten az, erken evliliğin fazla olduğunu göstermektedir. Gelişmiş ülkelerde ilk cinsel ilişki yaşı düşmekte, 16 yaş öncesi cinselliği yaşayan adolesanların yüzdesi artmaktadır [5].

Afrika'daki bir araştırmanın sonucuna göre, 15-24 yaş grubundaki kızlarda cinsel ilişki yaşı ortalaması 16-18 iken, erkeklerde 15-18 olarak bulunmuştur.¹¹ Finlandiya'daki bir çalışmada ise üniversite öğrencilerinin %80'i cinsel olarak aktif bulunmuştur [12]. Zambia'da yapılan bir başka çalışmada erkek ve kızların %19'u cinsel olarak aktif bulunmuştur [13]. Çin'de üniversite öğrencilerinde yapılan araştırma da erkeklerin %17.6'sı, kızların %8.6'sı cinsel olarak aktiftirler.¹⁴ İran'da üniversitede erkeklerin %16'sı, kızların %0.6'sı toplam öğrencilerin %8'i evlilik öncesi cinsel ilişki yaşamıştır.¹⁵ İtalya'da ise üniversitede cinsel ilişki yaşayan öğrencilerin %33.8'i ilk cinsel ilişkilerini 16 yaşında yaşadıklarını ifade etmişlerdir.¹⁶ İskoçya'da erkeklerin %27.5'inin kızların ise %32.7'sinin cinsel ilişki deneyimi olmuştur [17].

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (2003) sonuçlarına göre; 15-19 yaş grubunun %15.5'inin, 20-24 yaş grubunun ise %60.7'sinin cinsel deneyim yaşadığı saptanmıştır.⁹ Hacettepe Üniversitesi'nde okuyan 1. sınıf öğrencilerinin %7'si, Dicle Üniversitesi'nde ise %9'unun, şimdiye kadar "cinsel ilişki deneyimlerinin olduğu" bulunmuştur. Her iki üniversitede de kız öğrencilerin %2'sinin, erkek öğrencilerin ise %13'ünün şimdiye kadar cinsel ilişki deneyimi olduğu saptanmıştır [8]. Bu çalışmaya göre bizim çalışmamızdaki cinsel deneyimi olan öğrenci oranı daha fazladır. Bunun nedeni, bu soruyu Hacettepe ve Dicle'de yapılan çalışmada yanıtız bırakan öğrenci sayısının fazla olması olabilir. Bizim çalışmamızda öğrencilerin hemen hepsi bu soruyu cevaplamıştır. Ayrıca bizim çalışmamızda 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin deneyimleri araştırılırken, Hacettepe ve Dicle'de ise sadece 1. sınıf öğrencilerinin deneyimlerini araştırılmıştır. Ayrıca Dicle'de üniversite yaşamına yörenin ve geleneksel inanışın etkisi öğrencilerde cinsel aktiviteyi kısıtlamış olabilir.

Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencilerinde yapılan bir çalışmaya göre, ilk cinsel ilişki yaşı, erkekler için 17, kızlar için 19'dur [7].

Sekiz üniversitede (Adnan Menderes, Harran, Kırıkkale, Kocaeli, Ondokuz Mayıs, Mersin, Osmangazi, Yüzüncü Yıl Üniversiteleri) yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında 1. sınıfların cinsel aktivite düzeyi %19 olarak bulunmuştur [10]. Bu sonucun bizim çalışmamıza göre düşük olmasının nedeni çalışmanın 1. sınıflarda yapılması ve böylece yaş grubunun daha düşük olması gösterilebilir. Ege Üniversitesi öğrencilerinde yapılan bir çalışmada; cinsel deneyimi olan öğrencilerin oranı %36 olarak bulunmuştur. Erkekler kızlardan daha yüksek oranda cinsel aktiftir [6]. Bu çalışmada, cinsel aktivite düzeyi bizim üniversite öğrencilerinden daha fazla bulunmuştur. Bunun nedeni İzmir ilinin kültürel yapısından kaynaklanabilir. Çeşitli araştırma sonuçlarına bakıldığında; evlenmeden önce cinsel yaşam konusunda toplumun farklı kesimlerindeki gençlerin farklı yaklaşıma sahip olduğu görülmektedir.

Cinsel ilişki deneyimi olan öğrencilerin %55.7'sinin kontraseptif yöntem kullandığı saptanmıştır. Kullanılan yöntemlere bakıldığında, erkek öğrencilerin %83.6'sının prezervatif, %15.8'inin geri çekme yöntemini kullandıkları saptanmıştır. Kız öğrencilerin %36.7'sinin prezervatif, %26.7'sinin geri çekme, %23.3'ünün de hap ve iğne kullandıkları bulunmuştur. Hacettepe'de erkeklerin %33'ü, kızların %7'i, ve Dicle'de erkeklerin %15'i, kızların %3'ünün kondom kullandığı saptanmıştır. Gebeliği önleyici haplar gençler arasında az kullanılmaktadır [6]. Sekiz üniversitede yapılan çalışmada ise

öğrencilerin %31.1'inin prezervatif, %12.5'inin geri çekme, %1.8'inin de hap kullandığı bulunmuştur [10]. Ege Üniversitesi'nde ki araştırmada erkeklerin %38.8'i kızların %21.3'ü cinsel ilişkilerinde kondom kullanmıştır [6]. Zambia'da ki çalışmada erkeklerin %30'u, kızların %10'unun kondom kullandığı saptanmıştır [13]. Çin'de ki araştırmada öğrencilerin %35'i cinsel ilişkilerinde kondom kullandıklarını belirtmişlerdir [14]. İran'da cinsel ilişkide bulunan öğrencilerin %48'i kondom kullanmaktadır.¹⁵ Finlandiya'daki araştırmada ise kızların yarısı hormonal kontraseptif, üçte biri de kondom kullanmaktadır. Erkeklerin yarısı kondom kullanmaktadır [12]. İtalya'daki araştırma sonucuna göre son cinsel ilişkilerinde kondom kullananların oranı %71.9'dur.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında bizim araştırmamızdaki öğrencilerin kontraseptif kullanma oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Cinsel ilişkide kontraseptif kullanmaları, evlilik öncesi yaşanacak bir gebeliği ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların önlemelerini sağlayacaktır. Dolayısıyla bunların olumsuz sonuçlarından daha az etkilenmiş olacaktırlar. Bu nedenle kontraseptif kullanmış olmaları olumlu bir sonuçtur.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre "güvenli cinsel ilişkiden" ne anladıklarının dağılımına bakıldığında; kız öğrencilerin %69.8'inin "tek eşlilik", erkek öğrencilerin %63.8'inin "cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunmayı" anladıkları saptanmıştır.

Hacettepe ve Dicle Üniversitesi'ndeki araştırmada; "güvenli cinsel ilişki" denince; gençlerin öncelikle, "cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunmayı" anladıkları bulunmuştur. İkinci sırada "tek eşlilik", üçüncü sırada "prezervatif kullanmak" belirtilmiştir. Kız öğrenciler için "gebelikten korunma" üçüncü sırada yer alırken, erkek öğrenciler için "gebelikten korunma" daha arka planda kalmaktadır [8].

Yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında, öğrencilerin "güvenli cinsel ilişki" denince verdikleri cevaplar birbirine yakındır. Kız öğrenciler için "güvenli cinsel ilişki" öncelikle "tek eşlilik" olarak görülmektedir. Bu durum, kızların yetiştirilme tarzından ve aile yapısından kaynaklanmaktadır. Erkekler ise cinsel partner sayıları kızlara göre daha fazla olabildiği için, "güvenli cinsel ilişki"den "cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunmayı" anladıkları sonucu çıkmıştır.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre evli olmadan cinsel ilişkide bulunma konusundaki düşüncelerinin dağılımına bakıldığında, kız öğrencilerin %74.5'inin, erkeklerin ise %49.6'sının karşı olduğu, erkeklerin yarısının da karşı olmadığı bulunmuştur.

Hacettepe ve Dicle Üniversitelerinde yapılan araştırmada; Dicle'de daha yüksek oranla, her iki üniversitede öğrencilerin "evli olmadan yaşanan cinsel ilişkiyi, birlikteliğin doğal bir parçası olarak" görmedikleri saptanmıştır. Dicle üniversitesi'nde daha az olmakla birlikte, öğrenciler arasında "evli olmadan yaşanan cinsel ilişkinin, birlikteliğin bir parçası olduğunu" düşünenler de vardır [8]. Kızların cinsel ilişkinin zamanı konusunda erkeklere göre farklı görüşleri vardır. Kızlar uzun süreli duygusal birlikteliğin ardından, güven duydukları bir insanla bunu paylaşmak isterler. Ayrıca kızlar için sadakat daha önemlidir. Özellikle doğu kültürüyle yetiştirilmiş bireyler için bunu yaşamak ve sonuçlarına katlanmak daha zordur. Çünkü içinde bulunulan toplum, bireye empoze edilen kültür ve değerler, gençlerin bu konudaki tutum ve davranışlarını belirlemektedir. Çoğunluğu Müslüman olan ülkelerde buna daha çok dini açıdan bakılmaktadır. Dolayısıyla, gençler cinsel ilişkiyi ertelemekte ve kabul etmemektedirler.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre kendilerinin ya da partnerlerinin gebelik deneyimi olup olmadığının dağılımına bakıldığında; erkeklerin partnerlerinde daha çok olmakla birlikte öğrencilerin %4.1'inin böyle bir durumla karşılaştığı saptanmıştır. Çin'de yapılan bir araştırmada öğrencilerin %10'unun gebelik deneyimi yaşadığı bulunmuştur [14].

Hacettepe ve Dicle Üniversitesi'nde yapılan araştırmada, Hacettepe'de öğrencilerin %5'inin, Dicle'de ise %6'sının kendilerinin ya da partnerlerinin bir gebelik deneyimi olduğu bulunmuştur. Hacettepe Üniversitesi'nde kız öğrencilerin %3'ü, her iki üniversitede de erkek öğrencilerin %8'i partnerlerinin gebelik deneyimi yaşadığını belirtmiştir [8].

Çalışmaların sonuçlarına bakıldığında, yaşanan gebelik oranları birbirine yakındır. Cinsel ilişki yaşayan öğrenci oranı erkeklerde %42.1, kızlarda %7.8'dir, gebelik deneyimleri ise %5 ve %3 bulunmuştur. Ayrıca kontraseptif kullanan öğrenci oranı %55.7 olarak saptanmıştır. Cinsel ilişki deneyimi olan kız öğrencilerin yarısının gebelik deneyimi yaşadığı saptanmıştır. Ayrıca araştırma kapsamındaki öğrencilerin %95.6'sının bekar olması, gebelik deneyimi olan öğrenci oranının yüksek olduğunu göstermektedir. Bu oranlar, gençlerin evlilik öncesi yaşadıkları cinsel ilişkinin taşıdığı riskleri düşünmediklerini, kontraseptif yöntemleri doğru kullanmadıklarını göstermektedir. Gençlerin erken cinsel aktivite ve sonrasında oluşan istenmeyen gebeliğin taşıdığı riskler konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaları bu tür davranışlara yönelmektedir. Bu durumdaki gençlerin, sağlıklı bir karar vermelerinde onlara danışmanlık yapacak kurum ve kişilere büyük sorumluluklar düşmektedir. Çünkü genç yaşta yaşanan gebelikler, özellikle anne olmakla birlikte her iki taraf için de sosyal yaşam ve sağlık açısından büyük riske sahiptir. Henüz gelir getiren bir işe sahip olmadığı için öğrenciler özellikle kızlar ekonomik açıdan büyük zorluklar yaşamaktadır. Birçoğu eğitimini yarıda kesmektedir. Ayrıca bizim gibi gelişmekte olan toplumlarda, evlilik öncesi gebelik yaşayan bireyler toplum tarafından kabullenilmemektedir. Bunun gibi daha birçok sorunu ortadan kaldırmak için gençlerin, ulaşabileceği merkez ve danışmanların onlara bu konularda rehberlik yapması gerekmektedir.

NOT (NOTICE)

Bu araştırma, İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Proje Birimi tarafından desteklenmiştir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Ozcebe, H.L., (20089. [Being Youth and Risks]. Türkiye Klinikleri J Pediatr Sci; 4(6):88-94
2. Demir, S.C., Ürünsak, I.F., (2006). [Adolescent contraception]. Türkiye Klinikleri J Pediatr Sci; 2(1):67-70
3. Ozalp, S., [Adolescent contraception]. Türkiye Klinikleri J Surg Med Sci 2006, 2(13):51-55.
4. Durukan, T. and Durukan, E., (2006). [Sexually transmitted infections during adolescence]. Türkiye Klinikleri J Pediatr Sci. 2(7):66-69
5. Akın, A. ve Sezgin, B., (1998). [Adolescent Reproductive health]. Sağlık ve Toplum. 8(3-4): 27-32.
6. Gökengin, D., Yamazhan, T., Ozkaya, D., Aytuğ, Ş., (2003). Sexual knowledge, attitudes and risk behaviors of students in Turkey. The Journal of School Health. 73(7):258-263.
7. Ozan, S., Aras, S., Sermin, S., and Orcin, E., (2005). Sexual attitudes and behaviors among medical students Dokuz Eylül

- University, Turkey. *European Journal of Contraception and Reproductive Health Care*. 10(3): 171-184.
8. Akin, A. and Özvarış, Ş.B., (2004). Study on the influential factors of sexual and reproductive health of adolescents/Young people in Turkey. Hacettepe University Public Health Department- WHO Collaborating Center on RH. Project Report, Ankara.
 9. Hacettepe University Institute of Population Studies. *Turkish Population and Health Survey*, Ankara, 2003.
 10. Bertan, M., Özcebe, H., Doğan, B.G., Haznedaroğlu, D., Kircalıoğlu, N., and Bülbül, S.H., (2006). Determination knowledge and life styles on adolescent period of first grade students in universities. *International Children Center*. Ankara.
 11. Zaba, B., Pisani, E., Slaymaker, E., and Boerna, T.J., (2004). Age at first sex: understanding recent trends in African demographing surveys. *Sex Transm Infect*. 2004;80: 28-35.
 12. Virtala, A.M., Kunttu, K., Huttunen, T.A., (2007). VirjoIO.:Sexual intercourse and current contraceptive use among university students in Finland. *Euro J Obstet Gynecol Reprod Biol*. 135(1): 104-10.
 13. Slaymaker, E., Buckner, B., (2004). Monitoring trends in sexual behaviour in Zambia, 1996-2003. *Sex Transm Infect*. 80: 85-90.
 14. Ma, Q., Kihara, M.O., Cong, L, Xu, G., Zaman, S., Ravari, S.M., and Kihara, M., (2006). Sexual behavior and awareness of Chinese university students in transition with implied risk of sexually transmitted diseases and HIV infection: A cross-sectional study. *BMC Public Health*. 6(232): 1-11.
 15. Simbar, M., Tehrani, F.R., Hashemi, Z., (2005). Reproductive health knowledge, attitudes and practices of Iranian college students. *East Mediterr Health J*. 11(5-6): 888-97.
 16. Trani, F., Gnisci, F., Nobile, G.A.C., and Angelillo, F.I., (2005). Adolescents and sexually transmitted infections: knowledge and behaviour in Italy. *Journal of Pediatrics and Child Health*. 41 (5-6), 260-264.
 17. Graham, A.N., Gren, L., and Glasier, F.A., (1996). Teenagers' knowledge of emergency contraception: questionnaire survey in South east Scotland, *BMJ*, 312: 1567-69.